

บันทึก

เรื่อง การสั่งให้ข้าราชการตำรวจสำรองราชการกรมตำรวจ
(กรณี พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๓/๙๙๑๗ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ออกข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดตำแหน่งที่ปรึกษากรมตำรวจ (เทียบอธิบดี) เพื่อรองรับการแต่งตั้งพลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ โดยมีความเห็นสรุปได้ว่า ประการแรก พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ยังคงมีฐานะเป็นข้าราชการตำรวจ โดยได้รับคำสั่งของนายกรัฐมนตรีให้มาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย และคำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวยังมีผลอยู่ในกรณีที่มิเหตุที่จะย้ายพลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ กลับไปดำรงตำแหน่งใดในกรมตำรวจจึงย่อมเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีที่จะสั่งการเพื่อลบล้างคำสั่งเดิมต่อไป ประการที่สองการเสนอขอให้ ก.ตร.พิจารณากำหนดตำแหน่งที่ปรึกษากรมตำรวจ (เทียบอธิบดี) จะกระทำได้หรือไม่ เพียงใดนั้น เห็นว่า แม้ว่ามาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ จะเปิดช่องให้ออกกฎกระทรวงกำหนดตำแหน่งเทียบกับตำแหน่งอธิบดีได้ แต่การที่ ก.ตร.จะให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงดังกล่าวย่อมไม่อาจกระทำได้ เพราะจะขัดกับหลักการในมาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ทั้งจะให้ความเห็นชอบโดยอาศัยเหตุผลเพื่อความเป็นธรรมหรือความต้องการของกระทรวงมหาดไทยก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน นั้น

กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนว่า

๑. นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๕๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๘ ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ เนื่องจากเหตุผลความจำเป็นที่จะสั่งให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย ได้หมดสิ้นไปแล้ว และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการภายในอำนาจ ตามนัยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยมีคำสั่งและมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ปฏิบัติราชการกรมตำรวจต่อไป

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่ ๑๔๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๘ ให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ สำรองราชการกรมตำรวจ (อัตราเลขที่ สรส. ๓๖๙) เนื่องจากมีความจำเป็นต้องให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ไปปฏิบัติงานในสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นการชั่วคราว

๓. เนื่องจากมีปัญหว่า การสั่งให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ สำรองราชการกรมตำรวจ (อัตราเลขที่ สรส.๓๖๙) ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๔๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๔

เมษายน ๒๕๓๘ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจสำรองราชการ เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการตำรวจ ประจํากรม ประจํากอง หรือประจําส่วนราชการใดเป็นการชั่วคราว หรือให้สำรองราชการ ส่วนราชการใด ข้อ ๒ และข้อ ๖ หรือไม่ เพราะปัจจุบัน พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ยังมิได้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในกรมตำรวจ และยังมีได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

(๑) ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ ๑๔๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๘ ให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ สำรองราชการกรมตำรวจดังกล่าวในข้อ ๒ โดยที่พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ยังมิได้ดำรงตำแหน่งใดในสังกัดกรมตำรวจ จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ มาตรา ๓๖ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒) ข้อ ๒ และข้อ ๖ หรือไม่

(๒) คำว่า “ดำรงตำแหน่งเดิม” ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒) ข้อ ๖ วรรคสอง หมายความว่าเฉพาะตำแหน่งในสังกัดกรมตำรวจเท่านั้นหรือไม่ หรือจะหมายความว่ารวมถึงตำแหน่งอื่น ๆ นอกสังกัดกรมตำรวจด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ข้อหารือประการที่หนึ่งที่ว่า ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ ๑๔๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๘ ให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ สำรองราชการกรมตำรวจ โดยที่พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ยังมิได้ดำรงตำแหน่งใดในสังกัดกรมตำรวจ จะเป็นไปตามมาตรา ๓๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ และข้อ ๒^๒ และข้อ ๖^๓ แห่งกฎกระทรวง

^๑มาตรา ๓๖ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจประจํากรม ประจํากอง หรือประจําส่วนราชการใด แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวโดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิม หรือให้สำรองราชการส่วนราชการใด โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนในตำแหน่งเดิมก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การให้ได้รับเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อนชั้นและอัตราเงินเดือนการรักษาวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ข้อ ๒ การสั่งให้ข้าราชการตำรวจสำรองราชการส่วนราชการใดให้พิจารณาสั่งได้ในกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) มีเวลารับราชการอีกไม่เกินหกเดือนก็ครบเกษียณอายุราชการ

(๒) ไปปฏิบัติราชการนอกสังกัดกรมตำรวจ หรือไปราชการต่างประเทศมีกำหนดระยะเวลาเกินหนึ่งปี

ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ หรือไม่นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ แล้ว เห็นว่าการให้สำรองราชการนั้นมาตรา ๓๖ ได้ให้อำนาจแก่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖^๔ ที่จะสั่งการได้สำหรับข้าราชการตำรวจทุกคนตามเหตุจำเป็นตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒^๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒)ฯ โดยไม่ต้องคำนึงว่าข้าราชการตำรวจนั้นจะดำรงตำแหน่งใดหรือไม่ และในบางกรณีก็จะเห็นได้ว่าเป็นกรณีที่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ถูกยุบเลิกไปแล้วอย่างชัดเจน ดังเช่นที่ปรากฏในข้อ ๒ (๕) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒) ว่าเป็นต้น ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕)เคยให้ความเห็นไว้แล้วว่า พลตำรวจเอก สวัสดิ์ฯ ยังคงเป็นข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจอยู่ รัฐมนตรีจึงย่อมอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ สั่งการให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ฯ สำรองราชการกรมตำรวจได้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒)ฯ หมายความว่าเฉพาะตำแหน่งในสังกัดกรมตำรวจเท่านั้นหรือไม่ หรือจะหมายความว่ารวมถึงตำแหน่งอื่น ๆ นอกสังกัดกรมตำรวจด้วยนั้น เห็นว่า บทบัญญัติของข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๒๒)ฯ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยสถานะของข้าราชการภายหลังที่ถูกสำรองราชการแล้ว มิได้เกี่ยวกับการที่ข้าราชการผู้นั้นจะต้องดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดก่อนถูกสั่งให้สำรองราชการแต่อย่างใด

(๓) ไปศึกษาหรือฝึกอบรมมีกำหนดระยะเวลาเกินหนึ่งปี ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้พ้นจากตำแหน่งเดิม เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

(๔) ไปปฏิบัติงานในส่วนราชการหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือในส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีปริมาณงานเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

(๕) มีการยุบเลิกส่วนราชการหรือตำแหน่ง และยังไม่สามารถจะแต่งตั้งในตำแหน่งอื่นได้

(๖) เป็นผู้อยู่ในเกณฑ์ที่จะถูกสั่งหรือมีคำสั่งให้ประจํากรม ประจํากองหรือประจําส่วนราชการใดเป็นการชั่วคราวตามข้อ ๑ และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่จำเป็นต้องแต่งตั้งผู้อื่นแทนเพื่อมิให้เกิดเสียหายแก่ราชการ

๓ข้อ ๖ ให้ข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งไปประจํากรม ประจํากอง หรือประจําส่วนราชการใด หรือสำรองราชการส่วนราชการใด ให้ได้รับเงินเดือนในชั้นยศขั้น และอัตราเงินเดือนเท่าที่ได้รับอยู่เดิม

เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือน การรักษาวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ประจํากรม ประจํากอง หรือประจําส่วนราชการใด หรือสำรองราชการส่วนราชการใด ตามกฎกระทรวงนี้ ให้ถือเสมือนว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าวดำรงตำแหน่งเดิม

“มาตรา ๒๖ ถ้าตำแหน่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งใดว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งนั้น หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้ผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจซึ่งเห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

(๑) รัฐมนตรี สำหรับตำแหน่งผู้บัญชาการหรือเทียบผู้บัญชาการขึ้นไป

(๒) อธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือเทียบรองผู้บัญชาการลงมา

(๓) ผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการหรือเทียบผู้กำกับการลงมา

“โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์
(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๓๘

(หมายเหตุ:- ดูเรื่องเสร็จที่ ๖๓๒/๒๕๓๘ โดยที่ประชุมใหญ่ กรก.)